

ΕΛΠΙΖΕΙ ΟΤΙ Η ΕΛΛΑΔΑ ΘΑ ΠΕΙ ΤΟ «ΝΑΙ» ΣΤΟ ΕΛΣΙΝΚΙ

Με τα μάτια στραμμένα στην Αθήνα

Πόσο Ευρωπαίος αισθάνεστε, όταν η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει απαγορεύσει το χοχορέτσι; Η κάμερα δείχνει έναν κοιτάτορα στο μεγάλο παζάρι της Κωνσταντινούπολης περιτριγυρισμένο από σούδες με χοχορέτσι.

Του Κώστα Μπιενάκη

Με το ρεπορτάζ αυτό ξεκίνησε η τηλεόραση ΝΤV την κάλυψη του γεγονότος που απασχολεί εδώ και μέρες ως πρώτο και κύριο θέμα τα τουρκικά μέσα ενημέρωσης, τη διάσκεψη του Ελσίνκι. Τα δύο κυριότερα ειδησεογραφικά τηλεοπτικά κανάλια της Τουρκίας, το ΝΤV και το CNN-Turk, προβάλλουν συνεχώς ρεπορτάζ για τη διάσκεψη. Πρωταγωνιστής στα περισσότερα ο Τούρκος υπουργός Εξωτερικών Ισμαήλ Τζεμ, που κουβαλάει στους ώμους του την προσπάθεια αποδοχής της χώρας του ως υποψήφιας προς ένταξη αλο την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ο Ισμαήλ Τζεμ εμφανίζεται επίσης ως ο κριματοβραύστης των κατηγοριών που εξαπολύονται εναντίον της σκληρής ελληνικής στάσης. «Αυτό που ενδεχομένως θα συμβεί, δεν θα πρέπει να δημιουργήσει μείζον πρόβλημα στις σχέσεις Ελλάδας - Τουρκίας», δήλωσε απαντώντας στις επίμονες ερωτήσεις των δημοσιογράφων ο Τούρκος υπουργός Εξωτερικών. Αποφεύγει όμως να σχολιάσει τις πρόσφατες σκληρές δηλώσεις Ντεμιρέλ. Στην Τουρκία, οι Ντεμιρέλ και Τζεμ θεωρούνται οι πρωταγωνιστές της ευρωπαϊκής προσπάθειας της Τουρκίας. Και αυτό επειδή λόγω της ασθένειάς του (πάσχει από πάρκινσον) ο πρωθυπουργός Μπουλέντ Ετζεβίτ έχει περάσει σε δεύτερη μοίρα, όπως υποστηρίζουν δημοσιογραφικοί κύκλοι στην Κωνσταντινούπολη.

Κέρδο

Η άποψη της τουρκικής инτελιγέντίας είναι πως η Ευρώπη πρέπει να σταματήσει να είναι αποκλειστικά ένα κλειστό χριστιανικό κλάμα. Και η επέκταση της Ευρωπαϊκής Ένωσης προς Ανατολάς θα σημάνει κέρδος από στρατηγική άποψη. Για το λόγο αυτό, η Ε.Ε. είχε προκαλέσει μεγάλη διασάφηση στους Τούρκους όταν το Λουξεμβούργο είχε αφήσει την Τουρκία εκτός των θυρών.

Η τουρκική άποψη για την εισδοχή στην Ένωση συνοψίζεται στη φράση: «Γνωρίζουμε ότι έχουμε προβλήματα, ότι δεν έχουμε δημοκρατία. Διατηρώντας μας όμως εκτός, ενισχύετε τις θέσεις των φασιστών και των αντιευρωπαϊκών, στους οποίους περιλαμβάνονται και πολλοί από τους Τούρκους αξιω-

Βασικός πρωταγωνιστής της ευρωπαϊκής προσπάθειας της Τουρκίας είναι ο υπουργός Εξωτερικών Ισμαήλ Τζεμ

ματικούς, που επιθυμούν τη συνέχιση του ελέγχου των πολιτικών δομών.

Ο Τούρκος υπουργός Εξωτερικών Ισμαήλ Τζεμ δήλωσε χτες το πρωί στο ΝΤV πως η Τουρκία δεν έχει τίποτε άλλο να κάνει παρά να περιμένει. «Έχουμε δεσμευτεί γραπτώς. Αποδεχτήκαμε την ατζέντα 2000. Αυτό διαβεβαίωσε όλους τους υπουργούς που έχω συναντήσει. Θα πρέπει να αποδεχτούμε με γενναϊότητα τις αποφάσεις της Ελλάδας. Γνωρίζουμε πως θα είναι δύσκολη η απόφαση που θα ληφθεί. Αλλά όρους που να διαφοροποιούν την τουρκική υποψηφιότητα από τα άλλα προς ένταξη κράτη δεν αποδεχόμαστε».

Ποια είναι η άποψη των άλλων τουρκικών κομμάτων στην αίτηση να αναγνωριστεί από την Ευρώπη η Τουρκία ως υποψήφια προς ένταξη χώρα στην Ε.Ε.;

Η Τανούτ Τσιλέρ δήλωσε: «Εμείς είχαμε βάλει την Τουρκία σε καλό δρόμο με την τελωνειακή ένωση. Προσέξτε το Κυπριακό».

Ο Μεσούτ Γιλμάς συμφωνεί απόλυτα με την κυβερνητική γραμμή, μια και συμμετέχει στον κυβερνητικό συνασπισμό. Ο ακροδεξιός Μπαχτσελί, που επίσης συμμετέχει, δεν έχει περιθώρια να ελιγθεί τώρα που έχασε τη μάχη της μανίλας. Ούτε θέλει να τα βάλει και με τους ευρωπαίους. Η μόνη εμμονή του πλέον δρισκεύεται στο θέμα της εκτέλεσης του Οτζαλάν. «Θα τον κρεμάσου-

με οπωσδήποτε», έχει διακηρύξει. Οι ιολομαστές του Κουτάν δλέτουν την Ευρώπη ως σύμμαχο τους, ιδιαίτερα μετά την απόφαση που καταδικάζει την απαγόρευση της δράσης του προσηγυμένου ισλαμικού Κόμματος Ρεφάχ από την τουρκική Δικαιοσύνη.

Όσο για τα προβλήματα με την Ελλάδα (τα οποία και η αντίθετα πλευρά αναγνωρίζει πως είναι πολλά), η πρόταση είναι πως θα επιλυθούν πιο εύκολα σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Η «Χουριέτ»

Ο τίτλος της χτεσινής «Χουριέτ» ήταν: «Η Ελλάδα πιο κοντά στο ΝΑΙ».

Με συγκρατημένη αισιοδοξία αντιμετωπίζει ο χτεσινός τουρκικός Τύπος τη συνάντηση κορυφής στο Ελσίνκι. Πολιτικοί σχολιαστές εισηγούνται ότι «οι δυσκολίες θα αρχίσουν μετά τις 11 Δεκεμβρίου». «Αλλά, το Ελσίνκι θα δώσει κούραγιο και ελπίδα στον τουρκικό λαό», γράφει η «Σαχμαπάχ».

«Το πρόβλημα μας δεν είναι με το Ελσίνκι, αλλά με την Αγκυρα», υποστηρίζει ο αρθρογράφος Γκουνγκόρ Μενγκί που επικρίνει τις τουρκικές κυβερνήσεις για την ακνησία που έδειξαν στην αντιμετώπιση των ευρωπαϊκών προσλήσεων. «Η (τουρκική) κοινωνική συνείδηση ανακάλυψε τον υπουργό Εξωτερικών Ισμαήλ Τζεμ, και στο εξής θα δρε περισοότερες ευκαιρίες να εκλέγει σύγ-

χρονούς και αποτελεσματικούς ηγέτες», γράφει ο αρθρογράφος.

Η «κοινωνική δουλειά» για την προσαρμογή της Τουρκίας στην Ε.Ε. υπήρξε ανέκαθεν», υποστηρίζει η εφημερίδα «Χουριέτ» και σημειώνει ότι αυτό που άλλαξε τώρα είναι η «πολιτική δουλειά», που χαρακτηρίζεται πλέον από μια πολύ πιο σοβαρή προσέγγιση των αρχών της Ε.Ε. Η σημερινή κριτική δεν αντιμετωπίζει την ένταξη στην Ε.Ε. «ως διαφημιακό προεκλογικό υλικό», γράφει η εφημερίδα υπενθυμίζοντας το επίθεμα στην πολιτική της κυβέρνησης Τανούτ Τσιλέρ και την ολοκλήρωση της τελωνειακής ένωσης τον Δεκέμβριο του 1995.

«Η θετική στάση της ελληνικής κυβέρνησης στην υποψηφιότητα της Τουρκίας θα είναι ένα θέμα ιστορικής σημασίας για να ξεπεραστούν τα αμοιβαία προλήματα και για την καλλιέργεια ειλικρινούς συνεργασίας και φιλίας», δήλωσε ο πρόεδρος της συντακτικής επιτροπής των ηγέτερη των οργανώσεων που συμμετέχουν στις επιχειρήσεις ανακοίνωσης των ομοσπονδιών της Τουρκίας.

«Ελπίζουμε ότι η Ελλάδα θα κάνει μία πραγματικά ιστορική χειρονομία, στη χώρα αυτή που η υποψηφιότητα της Τουρκίας στην Ε.Ε. εξαρτάται από την ελληνική κυβέρνηση», αναφέρει σε ανακοίνωση του ο Γουκούλ Σελίλ.

«Οι αλλαγές που σημειώθηκαν με αφορμή τους σεισμούς μάς έδωσαν ελπίδες για το μέλλον», τονίζει και προσθέτει: «Πιστεύουμε ειλικρινά ότι η ελπίδα μας δεν θα εξαντληθεί μέσα σε στερεότυπα προκαταλήψεις και στους δραματικοθέτους πολιτικούς υπολογισμούς».

Ο Ορχάν Παμούκ

«Η ύφεση που δημοσιεύθηκε στις ελληνοτουρκικές σχέσεις μετά τους σεισμούς είναι για όλους μας ένα θέμα και μια ευκαιρία», τονίζει ο πιο γνωστός συγγραφέας Τούρκος συγγραφέας Ορχάν Παμούκ, για να συμπληρώσει: «Απειθώνω εκκάλυξη στους οπαδούς της φιλίας και της ειρήνης στην Ελλάδα να μη δώσουν ευκαιρία στους οπαδούς της εχθρότητας και της σύγκρουσης στην Τουρκία. Αν δεν αναγνωριστεί η Τουρκία ως υποψήφια, λόγω του θέτου της Ελλάδας, θα είναι πρώτα απ' όλα βεβαίως κακό για την Τουρκία. Θα μας λυπηθεί και θα μείνει στη μνήμη μας για μεγάλο διάστημα ως ένας λεκές στις σχέσεις μας», υποστηρίζει ο Ορχάν Παμούκ, τα έργα του οποίου έχουν μεταφραστεί στις περισσότερες γλώσσες του κόσμου και στα ελληνικά. Καταλήγει πάντως, ότι «διατηρεί μεγάλο σεβασμό για τα αισθήματα του ελληνικού λαού, με τη χώρας το θέμα».

Καραμανλής: Τρεις οι προϋποθέσεις για την υποψηφιότητα της Τουρκίας

ΤΡΕΙΣ ΚΑΘΑΡΕΣ και αυτονόητες - όπως τις χαρακτηρίσε - προϋποθέσεις για την υποψηφιότητα της Τουρκίας έθεσε ο κ. Κ. Καραμανλής χτες από το Ελσίνκι, όπου πήρε μέρος στη συνεδρίαση του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος. Ο πρόεδρος της Ν.Δ. δήλωσε ότι η «Ελλάδα θέλει μια ευρωπαϊκή

δημοκρατική γείτονα χώρα. Όμως η συμπεριφορά που επί σειρά ετών επιδεικνύει δεν συμβάλλει με την ευρωπαϊκή της προοπτική παρά μόνο υπό τις εξής καθαρές και αυτονόητες προϋποθέσεις που είναι: ο εκδημοκρατισμός με απόλυτο σεβασμό στα ανθρώπινα δικαιώματα και τα δικαιώματα των μειονοτήτων. Σεβασμός στο διεθνές

δικαιωματικό διεθνές σύστημα με παράλληλη εγκατάλειψη της τακτικής των απειλών και της «Έγχαση της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση μόλις ολοκληρωθούν οι σχετικές διαδικασίες ανεξάρτητα από την πολιτική ή όχι επίλυση του θέματος». **Ο** κ. Καραμανλής πρόσθεσε ότι

«αντές είναι οι προϋποθέσεις που η ίδια η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει θέσει». Επίσης χαρακτηρίσε θετική τη στάση των ευρωβουλευτών της Ν.Δ. στη σχετική συζήτηση που έγινε στο Ευρωπαϊκό Λαϊκό Κόμμα που κατέληξε - όπως είπε - σε μια

στάση αρκετά θετική. Πάντως στελέχη της Ν.Δ. που συνοδεύουν τον κ. Κ. Καραμανλή στο Ελσίνκι υποστηρίζουν ότι πλέον «έχει μειωθεί η απόσταση μεταξύ των θέσεων της κυβέρνησης και της αξιωματικής αντιπολίτευσης» και τόνισαν ότι «ο Πρωθυπουργός σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να ενδώσει σε πιέσεις».